

ПСИХОЛОГІЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ ЯК ОЗНАКИ ЇХ РЕСУРСНОСТІ

Пилипчук Ольга Олександрівна

студентка IV курсу ВНУ ім. Лесі Українки, м. Луцьк,

Крижановська Зореслава Юрївна

кандидат психологічних наук,

доцент ВНУ ім. Лесі Українки

Постановка проблеми та її значення. Актуальність дослідження психічного здоров'я не втрачається з часом і обумовлена в першу чергу визначальним значенням самого феномена здоров'я для життєдіяльності людини. Психічне здоров'я студентства має глибокий сенс, тому що, від того як молодь сприйме весь накопичений досвід, засвоїть його і закладе в основу для подальшої діяльності, залежить життя всього суспільства.

Метою запропонованого дослідження є вивчення сформованості психологічних компонентів психічного здоров'я у студентів, що пов'язані з емоційним та фізичним благополуччям, із життєвою активністю, які є впливовими та важливими для успішної навчальної діяльності.

Виклад основного матеріалу та обґрунтування отриманих результатів. Сьогодні проблема психічного здоров'я набула міждисциплінарного характеру та є актуальною, про що свідчать дослідження в різних галузях гуманітарних наук. Проблеми вивчення психічного здоров'я присвячено багато наукових праць – це, зокрема, дослідження західних вчених Г. Олпорта, К. Роджерса, А. Маслоу, З.Фрейда, російських вчених (С. Братусь, Д.А. Леонтьєв, В. Ананьєв, А.Б. Холмогорова, Є.Л. Ніколаєв, Б.С.Положий), українських психологів (Н. М. Колотій, І. Галецька, С. І. Болтівець, С. О. Копилов, С. Д. Максименко; Г. В. Ложкін, О. В. Носкова, І. В. Толкунова) та багатьох інших.

Розглядаючи поняття психічного здоров'я, можна побачити, що в роботах багатьох дослідників воно трактується дещо по різному. Насамперед це пов'язано із тим, що деякі вчені часто не розмежовують поняття «психологічного» та «психічного» здоров'я, вживаючи їх як тотожні, інші навпаки, акцентують увагу на істотних відмінностях між ними. [1] Також частково дана проблема розкривається в світлі різних психологічних шкіл, які пропонують різні уявлення про норму і патологію. Недостатня дослідженість психічного здоров'я спричинена багатоаспектністю цього феномену. Проте можна констатувати, що психічне здоров'я – це поняття, яке включає здатність до життєтворчості, наявність сенсу життя, конструктивну взаємодію з оточуючими, соціальною дійсністю [2].

Наша робота є доповненням до тих теоретико-емпіричних пошуків, які наявні на сьогодні в психології. Емпіричною базою нашого дослідження виступили матеріали 13 осіб педагогічного факультету, віком 17-18 років. Діагностичним інструментарієм для проведеної роботи став опитувальник «оцінка якості життя» SF-36 (для дослідження рівня благополуччя

особистості). Емпіричний пошук був спрямований на дослідження сформованості психологічних компонентів психічного здоров'я студентів, що пов'язані з емоційним та фізичним благополуччям, із життєвою активністю, які є важливими у процесі навчальної діяльності.

Проведемо аналіз отриманих показників за результатами методики «оцінка якості життя» SF-36. Максимально можлива кількість отриманих показників становить 100. За результатами розподілу середніх значень показника «фізичний компонент здоров'я» (50.23) найбільшу вираженість має шкала «фізичне функціонування» (88.63). З достатньо великим відривом слідують наступні шкали: «загальний стан здоров'я» (65.64) та «інтенсивність болі» (64.45), що знаходяться на середньому рівні. Середні значення за показником «психічний компонент здоров'я» (42.26) розподілені нерівномірно. Найбільш істотний вплив має шкала «соціальне функціонування» (70.45). Інші шкали: «життєва активність» (58.64), «рольове функціонування (обумовлене емоційним станом)» (54.52), «психічне здоров'я» (62.55) мають середній рівень вираженості.

При зіставленні показників шкал, що відображають фізичний компонент здоров'я, зі значеннями шкал, що характеризують психічний компонент здоров'я, виявлено, що останні є нижчими. У середньому в студентів найменші значення були відзначені за шкалою «рольове функціонування (обумовлене емоційним станом)» (54.52), а найбільш високі були виявлені за шкалою «фізичне функціонування» (88.63).

Висновки і перспективи подальших досліджень. Згідно проведеного теоретико-методологічного дослідження в даній вибірці досліджуваних майже всі характеристики психічного здоров'я згідно середнім значенням знаходяться на середньому рівні. Це говорить про те, що сфери психічного здоров'я достатньо добре розвинені.

У дослідженні була зроблена спроба провести цілісний аналіз проблеми психічного здоров'я студентів, проте в рамках даної роботи не представляється можливим охопити весь перелік аспектів цієї проблематики. Тому є підстави припускати, що ця проблема потребує подальшої розробки. Дослідження в даному напрямку і отримані в ході їх проведення результати можуть внести вклад в подальші дослідження проблеми психічного здоров'я студентів.

1. Баякіна А. Співвідношення понять психічного та психологічного здоров'я особистості // Відомості Самарського наукового центру Російської академії наук. – 2009. – С. 1195–1200.
2. Кизименко Л.Д. Підтримка психічного здоров'я населення при виживанні у кризовому суспільстві // Психічне здоров'я особистості у кризовому суспільстві: збірник матеріалів IV Всеукраїнської науково-практичної конференції / уклад. З. Р. Кісіль. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019.– С.117-121.